

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
juttatásukra közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Feyman Gyula

főv. író.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Harcz a kontárok ellen.

A hazai kisipar egyik rákfénjére akarunk e cikkben rámutatni. Olyan bajról szólunk, melyet lépten nyomon tapasztalhatunk Magyarországon minden városában s nagyobb községeiben s amely bajt mégis hallatlan nemtörődomséggel tűrik nemcsak az illetékes iparhatóságok, de legtöbbször maguk az érdekelt iparosok is. A kontárokról szólunk, a modern ipar azon elődjéről, akik anélkül, hogy a mesterséget megtanulnák vagy hozzá értenének, a törvény minden védelmével és jogával felruházva üzik az ipar-ágot s elveszik a tanult iparos kenyerét. Végtelenül igazságtalan ez a helyzet, s nem csoda, ha a helyzetükkel elégedetlen vidéki iparosok visszasírják a czéhrendszert, mely ha maradt volna is, ha kényelmetlen és együgyű volt is, de a kontár gyilkos-konkurrencziája ellenében megvédte a tanult mesterembert.

A szabad verseny elve szép s teljesen megfelel a modern szellemnek, mely a mai ember életfelfogását átlengti. De sajnos, a szabad versenynek már oly nagyok a kinövészei, az elv helytelen alkalmazása már annyi igazságtalan és méltatlan helyzetet teremtett, hogy egyes iparágakban már nagyobb kárát látják mint hasznát.

Éveken át tartó keserves küzdelemmel tanulja meg az iparos az ő mesterségét. A legtöbb iparos, mire önálló lehet, már benne van a férfi kor nyarában, tehát egy emberöltő múlt el, míg a nyára tudta vinni, hogy valami szerény műhelyt tudott magának berendezni s megrendelőkre, hitelre, bizalomra szert tenni. Önnállóságának első eredménye természetesen az, hogy az állam ráteszi kezét az ő kis existenciájára, sőt, azt mégis tűni akarja. Ennek az üzletvezetőnek képesített iparosnak kell lennie s tényleg kell is működni az illető műhelyben vagy ipari telepen.

községnek van tehát elsősorban haszna abból, hogy az iparos önnállósá vá lett.

Vajjon a nagy adóért mit adhat az állam ellenérték fejében a polgárnak, s így az önnállósá lett iparosnak? Első sorban bizonyára jó törvényeket.

Nos, ez az ellenérték nálunk Magyarországon nemcsak hogy nincsen meg, de ipartörvényeik a nagyobb vonatkozásokban egyenesen ártalmára vannak az iparosnak, legkivált a kisiparosnak. Amikor a manapság érvényben levő ipartörvényben levő ipartörvényeket hozták, ezekkel akarták megteremteni a nagyipart, mely addig Magyarországon nem létezett. E törvényekben egy kalap alá van véve a kisipar és nagyipar, a legtöbb esetben mind a kettőre ugyanazokat a paragrafusokat alkalmazták. Ez volt az első óriási hiba. Ég és föld a különbség a kis ipar s a nagyipar, vagyis a gyári ipar között minden tekintetben. A törvények ugyanazok rendelkezése előnyös lehet a nagy iparra, de csapás a kisiparra és megfordítva. Sajnos, az előbbi eshetőség a gyakoribb, sőt mondani az általános, aminek az az eredménye, hogy némi gyáriiparunk csak teremtődött valahogy, de kisiparunk mindinkább hanyatlak.

Az ipartörvény legkártékonyabb intézkedése kétségen kívül az, amely megengedi, hogy nem képesített egyének is üzhethetnek bármilyen iparágat, ha iparendélyt eszközölnek ki maguknak az illetékes hatóságnál. Ez pedig csaknem minden egyes esetben megadja az engedélyt, mert hiszen a lehető legkönnyebb formákhoz van kötve az iparendély megadhatása. Nevezetesen üzletvezetőt kell bejelentenie annak, akinek az iparra képesítése nincs, de azt mégis tűni akarja. Ennek az üzletvezetőnek képesített iparosnak kell lennie s tényleg kell is működni az illető műhelyben vagy ipari telepen.

Ez pedig a legszűkebb valami. Mert hisz csakis tanult szakemberekkel lehet az ipar-ágot üzni, hozzáértő emberek kellene a műhelyben úgy is, tehát munkásai közül jelent be valakit rendszerint a kontár s aztán csinalhat kénye kedve szerint, a mint akar.

A helyzett tehát az, hogy a törvény semmiféle előnyben nem részesíti a képesített, tanult iparost a tanulatlan s a mesterségbe beleszóppent egyén fölött.

De hány esetben játszik ki a kontárok, a törvénynek az üzletvezetőkre vonatkozó enyhe követelményeit is! Hisz a legtöbb kontár műhelyének, vagy telepének nincs üzletvezetője egyáltalában!

Hatóságainak végtelen nyugalommal nézik, mint nő a pénze, vagy egyéb körülmény által valamely iparágba beleszóppent kontár a képesített iparos fejére! Mert akár mit beszélnek is, a kontárban nincsen meg a mesterség megbecsülése, a tisztességes verseny iránti érzék, a testületi szellem, a munkás érdekének istápolása. A kontár ideig vállalkozó, aki addig facsarja a citromot, amíg leveses, aztán félrehajítja és más mesterség, helyesebben kontárság után néz.

Ha esetleg vagyonos a kontár, az kész veszedelem a képesített iparosnak. Potom áron vesztegeti az árut, hogy a konkurrencziát lehetetlenné tegye. De másrészt megelégszik kisebb nyereséggel is, mert hisz ő nem hozott annyi áldozatot, hogy a mesterséget el-sajátítsa.

Szóval a kontár az iparos alja, akár gazdag, akár szegény.

Évek óta hasztalanul sürgetik a jobbak, a képesített iparosok az ipartörvény revízióját. Hasztalanul, mert az ipartörvény a nagyipar számára készült, annak pedig speciáliter a törvény ellen nem lehet panasza.

TÁRCZA.

Asszir legenda.

Irta: J. H. Rozny.

I.

A föld pedig megrengett, mikor Asszurnazir-pal, a királyok királya reá lépett. A tenger és a hegység dicsősége mind csak őt ékesíté; az örvény szellemei meghallották parancsait. A Nyugat királyai fellázadtak a színe előtt; Asszurnazir-pal, úgy meg-elázta őket, mint ahogy a fűzfák ráhajolnak a mocsarakra. A Kelet királyai a napsugárral együtt érkeztek eléje; Asszurnazir-pal szekerekbe fogatta őket, egy sorban a kanczáival.

Történt aztán egyszer, hogy egy külföld fejedelem embereket indított a világ lobogója ellen s csellel bevette a téglából és szurokból épített várost, melynek szép bástyafalait érczkapuk védelmezték.

Shyr királyai és a homok nomádjai a kaldeai fejedelem harsonáinak szózatára mind összegyűlekeztek. A fejedelem tíz hadsereggel vonult előre; a temérdek sokaságú léptek alatt reszkettek a dombok s hátrább húzódtak az égnék boltozatja.

II.

Ámde a királyok királya hangos szóval kiáltott a harcra ember felé. Azok jöttek is a folyamok közt, mint a megszámlolhatatlan nádak s előjöttek az erdőkből, valamint az oroszlánok. Tele voltak gyűlölettel s a bátorság ordított belőlük: kürtök szavánál indultak rombolni és boszút állni. Kalden emberei, Shyr királyai és a homok nomádjai tönkre mentek, mint ahogy az esővizet gyűjtő vízmedencék romba dőlnek. Mezopotániát rémülettel töltötték el. Huszezenen haltak közülök. Levágott kezeiket az érczből kovácsolt fegyverekkel, az aranyvázakkal, a csillogó kövekkel egyetemben a királyok királya előtt egy csomóba rakták. A kaldeai fejedelem négy darabba vágta; Shyr királyainak kiszúrták a szemeket, aztán Ninive társzekereibe fogták őket.

És a király imigy gondolkodott szívében: „Lám, szerencsém eléri a teljességét. Határt szabtam a hegy-ségnek és a tengert megakasztam. Az emberek ellenem támadnak, de az ő erejük tehetetlen az én erőm-höz képest; szétszortam a nemzeteket, mintha juhok lettek volna; lázongásuk olyan, mint mikor haragvó bogarak a kemenczére törnek.“

Azt hitte a királyok királya, hogy a veszedelem nem férközhet hozzá.

III.

A király csak két tavasz elmúltával látta viszont Ninivét. Bemenvén az asszonyok lakába, egy ifjú leányt pillantott meg, aki olyan szép volt, hogy hozzá foghatót csak az istennők közt lehetett találni. Finom arany volt a ruházata és thébai byssus-selyem. Láttára Asszurnazir-pal elfeledte minden diadalát s elfogódott az örömtől:

— Ki ez a lány, akit az istenek az én kívánczóságomra növesztettek?

— A te lányod, istenekhez hasonlatos király, felelék a szolgálak. Kicsinynek hagyta el, s im meg-nőtt, mint az akác.

Akkor kétségekbe hanyatlott a király, mert jámbor volt a lelke, s a szabályokat mindig megtartotta.

Az időben pedig Asszur főistene minden bűnök között a legnagyobbnak mondta, ha az apa szerelem-mel szereti a lányát.

A király minden templomokban imákat mondott, hogy kigyógyuljon a bajából. De azért szüntelen a lánya szépségére gondolt. Szíve tele volt méreggel; s kéjt lihegő sóhajokkal járt kelt a telete éjjelekben; s a világot is finom arany s byssus-selyem ruhákba öltözködtette látta. Szemei befuródtak sovány arczájába, mint ahogy a csillagok a kutba merülnek; nyugtamtanság s bubánat gyötörte. És imigyen elmélkedett:

— A népek ünnepeltek engem; olyan voltam, mint egy torony csupa gunyhók között; tekintetem termékenyvé tette Asszur birodalmát, szavam a tavasz esőhöz volt hasonlatos; hadi seregeim dűbörgő lépteitől minden nemzetek megroskadtak rémültökben.

Es lám nyomorultabb vagyok a szöcskénél, mely a veréb csőrében vergődik, szomorubb a leopárdnál, melynek testébe nyilatkat lődöztek . . . és úgy el vagyok telve szárazsággal, mint a mező, melynek forrásai kiszáradtak!

Mindazonáltal elviselhetlenné vált a király kínja; azt érezte, hogyha lánya elvenen marad meg a földön, Asszur parancsait nem bírja majd meg nem szegni. Összehívta hát a papi személyeket és a hadi vezéreket s mondá nekik:

— Lám, valami különös betegség szakadt reám, amit az istenek bűn gyanánt üldöznek. Szívemet határtalan kívánczóság tartja izgalomban; leányom szépsége elvette erőmet . . . Azonban nem illik, hogy a Ti uratok olyat cselekedjen, ami minden országában tiltva vagy. Ezért az én nyugalomom feláldozom; parancsolom tehát, hogy ő a pallosos emberhez vezetessék s feje gyülekeztünk színe előtt levágassék.

A király leánya hát eljött a papi személyek és hadi vezérek közt. És szépsége csak méginkább meg volt gyarapodva, mint a felhők mögött kibukkanó napvilágé. Úgy tündöklött, mint a kemeucében izzón folyó ércznek fénye; mint az ércz, melyet a tűz mesteri csiszoltak tündöklővé. Orczája hajzatán ragyogott keresztül, amely fejét körülfolyta; szelidebben lépkedett előre, mint a zsenge barányok a tő partján.

Asszur-nazir-pal eléje ment a leánynak és szívéhez szoritotta. Úgy érezte, mintha a sötét hajerdő s a sziklából fakadó forrás vízéhez hasonlatos tisztaságú két szem közelében meg kellene neki halni. De azért tulajdon maga adta át az igazság pallosát forgató ember keze közé és megparancsolta, hogy ez az ember-virág leszakasztassék.

Mikor lába elé gurult a leányfej, a királyok királyának arczát könyek borították; és a hadi vezérek mondák a papi személyeknek:

— Bizony, a mi Urunk még sokkal nagyobb a könyörületességben és igazságosságában, mint karjának ereje által!

quis.

Katonaló tenyésztésünk a hadsereg lószükségletét nemcsak teljesen kielégíti, hanem évről-évre több feleslegünk marad, ez pedig itthon kell árban elhelyezést nem talál, de a külföld igényét sem elégíti ki, miután az a nagyobb, erősebb lovakat keresi és fizeti jól. A termelőnek tehát a fogyasztó igényeit kell törekedni kielégíteni, azaz lótenyésztésünket át kell alakítanunk s erősebb hirtós lovak nevelését kell felkarolnunk. Régebben a vasutak fejletlen hálózata miatt és közlekedési eszközeink gyarlósága mellett a nagy távolságok összekötésére a könnyebb testű ló volt a legalkalmasabb; a ló feladata ma nagyobb terhek szállítása rövidebb távolságokra s hogy ezen feladatoknak az erősebb testű lovak jobban felelnek meg, az magyarázata nem szorul. A folytonos beiterjesztésből való mezőgazdaság is az erősebb lovakat kívánja, a melynek ez úgyszólván egyedüli igavonó állatja.

Ily erős, nagytestű lófajta létesítésére legalkalmasabb a Nonius, még pedig a nagy, mely nemesvérű, angol főlér, szép alakú, hibátlan testalkatú, kitűnő lábú, kitűnő átörökítési képességű. Adjunk kisgazdáink kezébe már egyszer jó fajtájú értékes lovat is.

Kísérlet a készfzetések fölvtelére.

A valutareform nagy művészek-utolsóelőtti mozzanata folyó hó 2-án lejátszódott. A még forgalomban levő kéyszerforgalmu papirpénz aranyfedezete, mely már ott nyugszik jegybankunk pinczéiben, szeptember 2-án a kincstár tulajdonából az Osztrák-magyar bank birtokába ment át. Az állampapirpénz, mely igen hosszú idő óta nehezedett a monarchia közgazdaságára, egy egyszerű közzététel segítségével történelmi fogalomná lesz.

A geniális Bruck a hatvanas években kezdeményezett egy valutareformot, melynek sikeres befejezése már csak hetek kérdése volt, midőn kiűzték a reánk nézve szerencsétlen háboru Poroszországgal és meghísiotta a nagy művet. Nagyon heladt azóta a monarchia a közgazdaság terén, és ma, midőn ismét azon ponton állunk, hogy pénzrendszerünk a nyagoti nagy államokéval egy szintre emeltessek, sokkal nagyobb bizalommal nézhetünk az események elé, mert a politikai láthatár derült, és minden jel arra mutat, hogy a nagy, reánk nézve megbecsülhetetlen fontosságú mű, sikeresen fog befejezteni.

Az államjegyek bevonása a valutareform utolsóelőtti mozzanata. Ezután már csak a készfzetések fölvtelére következhetik. Azon időközben, mely e két intézkedést egymástól elválasztja, jegybankunk vezetőire igen fontos és nehéz feladat hárul: a forgalom telítése aranypénzzel. Meg lesz határozandó, hogy a monarchia nevéssége hogyan viselkedik az aranypénzzel szemben, míthogy ez aranypénzforgalom egészen ismeretlen fogalom előttük. A jegybankra úgyszólván paedagogiai feladat vár, amely abban áll, hogy hozzászoktasson bennünket a 20 koronásokkal való bánásmódhoz, hogy azok ne thesauráltassanak, hanem megmaradjanak a mindennapi forgalomban, miként az ezüst korona, vagy forint.

A jegybank igazgatónácsa mult csütörtöki ülésben felhatalmazást adott, hogy az ügyvezetéség belátása szerint megkezdje a 10 koronás aranyak forgalomba hozatalát. A tapasztalat fogja csak megmutatni, vajjon az arany, vagy vele ezentul egyenértékű bankjegy kedveltebb-e a forgalomban? A legközelebbi idő erre sem fog megbízható választ adni, mert kezdetben a kvízium kedvéért is keresni fogják a husz-koronásokat, velőszíni azonban, hogy idővel a bankjegy fog felülkerekedni.

A nemzetközi pénzpiacz jelenlegi helyzete felette kedvez ezen kísérletnek. Az Osztrák-magyar bank ragaszkodik a 4 százalékos kamatlábihoz, mi által, tekintve a Német, Francia és Angolországban uralkodó jóval alacsonyabb kamatlábakat, devisa-piaczuk ugy alakult, hogy az aranyfém behozatala jóvedelmzővé válik. Eddig körülbelül 30 millió korona özönlött a jegybank pinczéibe és több jel arra mutat, hogy ezen processzus ezentul még nagyobb mérvet fog ölteni. Ezáltal a bank azon helyzetbe jő, hogy az így nyert aranyat a kísérletnek esetleg feláldozhassa, amennyiben számít a forgalomba hozandó 20 koronás aranyak egy részének thesaurálásával (mialatt az értendő, hogy a közönség, főleg az alsóbb néposztályok az érméket akár a csesebecsét, elteszik és ily módon kivonják a forgalomból) és ezen célra a behozatal által hozzájutott aranyat szánja. A jegybanknak különben a thesaurálás közömbös, mert aranyait csupán kifizetésekre használja és e kifizetéseket tetszése szerint ismét be is szüntetheti!

A valutareform befejezését a készfzetéseknek mindkét ország törvényhozása által elrendelendő fölvtelére fogja képezni. Természete azonban, hogy nem ez, hanem a készfzetések fentartása bir nagy fontossággal, t. i., hogy a jegybank aranykészlete ki fogja-e elégíteni a forgalom igényeit. Az aranymozgalom a külföldi váltó árfolyamok alakulásától függ, melyekben pedig a monarchia és a vele kereskedelmi összeköttetésben álló országok közötti fizetési mérleg jut kifejezésre. A devisa-piacz szabályozása abban az irányban, hogy a váltóárfolyamok soha az aranypontig nálunk ne emelkedjenek, egyike azon elsőrendű feladatoknak, melyek jegybankunkra ezentul hárulnak.

A kormányrúd, mely e célra szolgál, a mindenkori váltóleszámitolási kamatláb. Ha Londonban a bankkamat 3%, Párisban pedig a piaczi pénzár 1 3/8 %, természetes, hogy a disponibilis pénzke nyereséggel lesznek angol piacokra szóló váltótkban elhelyezhetők, mert azok 3% -kal leszámíthatók, tehát 1 3/8 % -kal nagyobb hasznot hajtanak, mint a párisi váltók leszámíthatása. A kereslet angol váltók iránt emelkedvén, Párisban a londoni váltóárfolyam is emelkedik, míg tullépi azon pontot, midőn fémárany küldése olesőbb,

mint a váltó vétele. Ez esetben Franciaország aranyat kezd importálni Angliába. Ha a mi jegybankunk 4% mellett tartotta a kamatlábat, midőn Bécsben 3% és kevesebb volt a pénzár, akkor valutatechnikai okokból eselekedett. Bankjegytartaléka és evvel vesztesége ugyan napról-napra nőtt, de a devisa-piacz javult. A javulás oly határozott, hogy Angolországban a monarchia szóló váltóárfolyam az aranypontot túlhaladta és az aranybehozatal megindult. A bank a maga részéről azon lévén, hogy mennél jobban szaporítsa aranykészletét, most már kamatmentes előlegeket is nyújt az aranyimporteuroknak, ugy hogy alapos a remény, hogy a nemes fém beáramlása igazában csak ezután fog folyamánba jutni.

A most előadott okokból, t. i. a devisa-piacz szabályozása végett el kell készülnünk arra, hogy a bank kamatlábpolitikája a jövőben kevésbbé conservatív lesz, mert ezen fegyverét ugy fogja használni, a mint a viszonyok megkívánják.

Természete hibás volna az oly felfogás, hogy minden teendő és felelősség ez irányban most már a bankra hárul. Az összes gazdasági tényezőkre nagy feladat vár, mely abban csúminál: javítani a monarchia fizetési mérlegét, hogy a készfzetések fentartatása elé akadályok ne gördüljenek.

Ezen cél szem előtt tartásával első feladatnak a kiegyezés alapos megújítását tartjuk. A monarchia csak akkor léphet fel nyomattal a nemzetközi gazdasági versenyben, ha önmagában egységes. Meg kell azonban egyidejűleg teremteni az alapot is, hogy hazánkól, mely most mezőgazdasági, idővel ipari állam fejlődhesik. Hazánk nyereszterménykivitele most jelentékeny szerepet játszik a monarchia kereskedelmi mérlegének activumában. Azonban ez nem állandó állapot, mert néhány rossz termés oly változást idézhet elő, hogy a devisa-piacz romlása és evvel együtt netán beálló aranykivétel meg nem akadályozható. Ma azonban országunk iparszükségletét egyrészt maga fedezhetné, akkor, ha csökkenne is a kivétel, a behozatal nem kevésbbé fejlődne vissza. Ez által állandóbb jellegűvé lenne a fizetési mérleg és csak így lesz megteremthető az alap, mely a készfzetések fentartását biztosítja.

Az új német vámtörvényzet világosan bizonyítja, hogy terménykivételünk előbb-utóbb mily jövőnek néz elébe. Vajjon a küzdelemben, mely a védvám hívei ellen folytatandó lesz, a monarchia fellép-e azon nyomattal, mely legvitálisabb érdekeink megóvása végett szükséges, ha önmagában meg nem erősödött e egységes? Vajjon sikerrel kecsegtett-e egy törekvés, ha a cél, a melyért küzdünk, nem lebeg egészen világosan szemünk előtt? Ezen cél pedig más nem lehet, mint gazdasági emancipáció a Nyugattól és ezáltal javítása a fizetési mérlegnek, mely nélkül rendezett valutaviszonyok nem tarthatók fenn. A míg a fizetési mérleg alakulása nem saját kezünk munkájától, hanem az időjárás ki nem számítható és nem ellenőrizhető esélyeitől függ, addig a valutareform befejezése csak elméleti siker, melyet a gyakorlat csakhamar megsemmisíthet.

Már előbb kifejtettük: a reform befejezését a készfzetések fölvtelével a törvényhozások által történendő elrendelése képezi. E határozat azonban tiszta formáság lesz. A mi'ra nézve, mert a bank már előbb telitéri fogja a forgalmat aranypénzzel, a hozzászoktassa a közönséget és előreláthatólag csak akkor fogja beleegyezését adni a készfzetések törvényes fölvteléhez, ha kísérleti sikeréről meggyőződött. A jövőre nézve pedig azért, mert a készfzetések fentartatása oly körülményektől függ, melyekre a törvényhozás befolyást alig gyakorolhat. Közvetett hatással ez irányban csakis egy céltudatos gazdasági politika lehet, melynek fölörökését az ország iparának és kereskedelmének fejlesztése képezi és melynek sikere érdekében minden állampolgárnak legjobb tudása és ereje latbavetésével közre kell működnie.

H I R E K.

— **Megkezdődött az iskola év.** Két hónapi pihenés után újabb megnyitult az iskolák kapui. Nyüzsgő, eleven élet költözött az údearezu vig tanuló sereggel az iskolák fehér falai közé, a hol két hónapon át csak a pokok szöttek csöndesen a geometria szabályai szerint nyolcz és tiszszögű hálólakat. Megelégedett sugárgzó arccsal meséltek egymásnak a folyosókon a vakáció élményeit, majd bizalommal tárgyalják a jövő tanév esélyeit, a szerint milyen „szigorunk” vagy „jónak” találja a diák-hagyomány a lathatáron fel feltűnő tanárt vagy tanítót. Azalatt az irodákban és tantermekben folytak a beírások, melyek az áll. főgymnasiumban, a felső kereskedelmi és polgári iskolában valamint a felső leányiskolában teljesen befejeződtek, sőt a rendes tanítás is kezdetét vette már már a mult héten. Az áll. elemi iskolákban a tanítás holnap veszi kezdetét. Adja az Isten, hogy kitartó, szorgalom, állandó munkasság és türelem eredményessé, és áldásthozóvá tegye a most kezdődő tanévet.

— **Személyi hír.** Városunk főispánja Z á k ó Milán hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Kinevezés.** Szabó János, városunk főjegyzője Pancsova és Versecz városok főispánja mellé a titkári teendők ellátásával bízott meg.

— **Új plébános.** A megyés püspök az itteni minorita-rendház főnökét, főisztelendő M u s s i t s Sándort a pancsovai plébániái teendőkkel megbízta.

— **Áthelyezés.** A minorita rend provinciális főt. J a k o b o v i c s Ágostont, ki 20 éven át vezette a helybeli róm. kat. plébániát Nagy-Bányára helyezte át, hol 20 év előtt, mint tanár működött. Városunk társadalma a távozóban nagy jóvialis tagját, a róm. kat. hívők pedig igazi lelkiatyjukat veszítik el

— **Visszatért küldöttség.** A borital- s hűsfogyasztási adóügyben Mattanovich Adolf polgármester vezetése alatt Budapesten járt küldöttség pénteken este visszaérkezett. A mint halljuk a küldöttségnek sikerült az ügyben eredményt elérni, a mennyiben az ugy a város érdekeinek megfelelően lesz megoldva.

— **Ülés.** Az igazoló-választmány a virilisták névjegyzékének összeállítására céljából, szerdán, e hó 11-én d. e. 11 órakor ülést tart.

— **Pártgyűlés.** A pancsovai választókerület szabadelvű pártja e hó 15-én pártgyűlést tart.

— **Áthelyezés.** A Debreczenbe pénzügyőri főbiztosá kinevezett D e o g á r ó László helyébe G á l Sándor debreczeni pénzügyőri biztos nevezetett ide ki hasonmúságben.

— **Veni sancte.** Ma reggel 8 órakor a róm. kath. templomban az elemi iskolás gyermekek számára ünnepélyes veni sancte tartatik. Az ág. hitv. evang. tanulók számára pedig 10 órakor tartatik isteni tisztelet.

— **A vidéki hírlapirodalom köréből.** Ujvidéken dr. Balla Adár szerkesztésében „Ujvidéki Ujság” czim alatt hetenkint kétszer megjelenő magyar-német nyelvű politikai lap indult meg. Az új lap Deák-szellemében szabadelvű irányu de pártönkivűli.

— **Vásár.** A pancsovai ó-naptár szerinti kisasszony-napi vásár f. hó 19-től 22-ig fog tartatni. Szerdán d. e. már szabad lesz szarvasmarhát, lovat, juhot és sertést felhajtani s sátrakat felállítani, melyeket 23-án reggel el fog kellenni távolítani. Allatok felhajtása csak járatok mellett engedtetik meg.

— **Mintagazdaság.** A mintagazdaság ügye ismét előbbre jutott. Tegnap értesítette Wickl Gyula, temesvári vándortanár városunk polgármesterét hogy Mutavcsics Péter, kinek gazdasága lesz mintagazdasággá átalakítva a következő-tenyész-fajbaromfiakat fogja kapni: 1 emdeni gunárt, 1 pekingi kacsa törzset, s 2 világos plymout kakast, és 2 tyúkot. A fajbaromfiakat Wickl Gyula vásárolta a makói gazdasági kiállításon s mind díjat nyert állatoktól származik. Nevezett tanár e hó 22-én érkezik városunkba, hogy Mutavcsicsal a miniszter nevében a szerződést megkösse s a szükséges utasításokat a gazdaság berendezésére s kezelésére nézve megadja.

— **Mire való a járda.** Ritka szeles aszfalt járdáink vannak. De csak névleg, mert tényleg minden mátra csak a gyalogközlekedésre nem alkalmasak. Különösen egyes kereskedők üzletei előtt, mert hol ládák, hol hordok, kosarak és száz másféle terjedelmes portéka foglalja el a járda nagy részét. A földszinten lakó és járó közönség azon hitben van, hogy a járda a gyalogoló közönség számára van; hát az óra slattiak mint vélekednek?

— **Kutyazárlat** van ugyan városunkban, de azért sok kutya jár bántatlanul szájkosár nélkül az utcán, a mi miucsen rendén. Csütörtökön d. u. a Királyutca s Szécseny-utca sarkán egy kóbor kutya megharapott egy honvédtartalékos-t. A közönség érdeke megkívánja, hogy rendőrségünk ne csak adja ki rendeleteit, hanem szigorúan tartassa is azokat be. Egyben felhívjuk rendőrségünk figyelmét azon körülményre is, hogy többen nem respektálják azon rendeletet, hogy kutyákat nyilvános helyre nem szabad vinni. Sőt vannak vendéglősök a kit saját kutyáikat egész szabadon hagyják a közönség között sétálni. Kérünk erősebb intézkedést!

— **Jogtalanul szedett díj.** Úgy látszik, hogy a Temes beviteli s kiviteli díjszedő hivatal tisztviselője nem ismeri tökéletesen a szedendő díjakra vonatkozó szabályzatokat s tarifát. Legalább erre mutat azon eljárása, hogy a mult héten egy úri ember kutyáit s kanári madarát megvámolta. Utána néztünk a vérosnál, s a szabályzatban s díjtételekben se kutya, se madárról szó sincs, s így a díjkivetés jogtalan volt. Ajánljuk az illető tisztviselőnek a szabályzat s díjtételek pontosabb tanulmányozását.

— **Tisztítják az árkokat.** A mult héten házról-házra járva elrendelte a rendőrség, hogy a házak előtti árkokban és folyókákban levő füvet és szemet 48 óra alatt tisztítsák el a házigazdák. Azonfelül pedig a járda és árok között sőt az árkokon tul levő füvet és gazot is el kellett tisztítani. Megtörtént. De nem mindenhol. Vannak városatyák, kik rá sem hederitenek a szigoru rendeletre és házaik előtt, még kövezet utcákban is valóságos legelő zöldel. Helyes hogy, a tisztasságra, sok felszólalás után, adnak valamit, de a mikéntjéhez már szó fér. A belvárosban közközltségen létesített csatornákat közközltségen tisztíttatnak, miért kell a közvetlen utca szegényebb háztulajdonosainak a nyílt árkokat sőt majdnem az egész utcát saját költségükön tisztítani? Ezen oszto igazság ellen máris erős a zúgolodás.

— **Közveszélyes** a „szabadalmazott” hajóállomás jegypénztár előtti szűk folyosó. Egy valóságos lyuk ez a folyosó féle, hol legtöbbször életveszélyes tolongás van. E bajon segitendő a társaság építeni akar, de csak akkor, ha a városi közgyűlés által eszelott két évvel elhatározott és a telek használatára vonatkozó szerződés meg lesz kötve a hajótársasággal. Ugy tudjuk, hogy ez a dolog már ismételtelen meg lett sürgetve, de hiába. Persze valószínűleg azért, mert az óra alatti uraknak — lévén a legtöbbnek szabadjegye — a jegyváltásnál előforduló plebejusi tolongás egészen ismeretlen. De addig is míg ezt az állapotot beható tanulmány tárgyává teni méltoztatnának, sziveskedjenek legalább a vasuti pénztárnál szokásos rendet életbe léptetni. Van ott rendőr állandóan, adjanak neki egy kis foglalkozást is.

Betöréssel-lopás. Folyó hó 4-én este 11 és 12 óra között a felső városban ismeretlen tettesek három házba betörték s onnan 26 drb. vánkost, 1 dunyhát, 6 asztalterítőt 1 új férfi kabátot emeltek el a jómadarak. Ugy látszik kemény ágyuk volt otthon s igyekeztek vánkost szerezni, hogy a puha párnákon meglehetősen mosollyal nyugodhassák ki a napi fáradoimat. A puha ágyak azonban alig fogják soká élvezni, mert a rendőrség a jómadarak kézrekerítésére a legszélesebb körű intézkedést megtette s a mint értesültünk már a tettesek nyomában van, s így remélhető, hogy a tolvajok a puha ágyak mihamarabb elfogják hagyni, s nemokára alkalmuk lesz a rendőrség s ügyészség kemény priescsén elmékedni az ötödik parancsolat felett.

Razzia. Rendőrségünk e hó 5-én éjjel razzia tartott, mely alkalommal 37 csavargót szedett össze, köztük egy nőt. Ezek közül 14-en munkába állított a rendőrség, 16 kintasított, 6 eltolonczoltatott s 1 a korházba küldetett.

Katonaszökvény. Úgy látszik Sándor, szerb király katonai nem igen szeretik a mondurt. A héten ismét átszökött hozzánk Milovánovics Milován Kragujevacból, kit miután a rendőrség vele jegyzőkönyvet vett fel, az ország belsejébe utasított.

Öngyilkosság. Sauer Erzsébet cservenkai illetőségű 26 éves cseléd csütörtökön d. u. 4 órakor a Bachmann-féle téglagyár mellett öngyilkossági szándékkal a Temesbe ugrott s bele is fült. Hulláját este 7 órakor fogták ki.

Az iparosok betegápolási adója. Nemrégiben mintegy hetven ipartestület panaszos kérvényt adott be Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszterhez, elmondván benne, hogy a hazai iparosok más foglalkozást üzőkkel szemben kétszeresen vannak megadóztatva a szegényellátás céljaira. Fizetniük kell alkalmazottaik részére a betegsegítő pénztáraknál való biztosítás fejében megállapított díjak harmadrészét, másrészt fizetniük kell az országos betegápolási pótadót. Erre való tekintettel azt kérték a kérvényező ipartestületek, hogy a betegsegítő pénztárakhoz tartozó iparosokat mentse föl az állam az országos betegápolási pótadó fizetésétől. A kereskedelmiügyi miniszter a kérelmet pártolóláig küldte át a belügyminiszterhez, kérve hogy e dologban a pénzügyminiszterrel tárgyalva, döntsön. Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter átiratában kidomborítja, hogy az iparosok, ha nem is volnának a betegápolási pótadó alól teljesen fölmenthetőek, de legalább csekélyebb, például 1 százalékos fizetésre kellene őket kötelezni. Lehetne e kedvezményt csupán a kisiparosoknak megadni, s azoknál az iparosoknál és kereskedőknél szállítani le 1 százalékra a betegápolási pótadót, a kik husz segéd munkánál többet állandóan nem alkalmaznak.

A helyi hajó tavaszi menetrendje a következő: Pancsovára ól indul apr. 1-től Zimonyba naponta 3 ó. 45 perczkor hajnalokor, 8 ó. 30 perczkor reggel és délután 2 ó. 30 perczkor; Zimonyból indul Pancsovára 6 ó. reggel, 11 ó. 30 perczkor délelőtt és 7 ó. este. Ünnepek és vasárnapokon 7 ó. helyett este 8 órakor indul Pancsovára. Ez a menetrend szept. 30-ig érvényes.

Posta hajójáratok. Budapestről Orsova-Galacra indul minden kedden, csütörtökön és szombaton 10 órakor este; Belgrádból indul minden hétfőn, csütörtökön és szombaton 5 órakor reggel, Pancsováról 6 órakor reggel; Orsováról Budapestre indul szerdán, pénteken és vasárnap 6 órakor reggel, Pancsovára érkezik 8 órakor este; Zimonyból indul csütörtökön, szombaton és hétfőn 5 óra 30 perczkor reggel.

Hirdetések.

456. sz.
1901. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1896 évi 892 számú végzése következtében Dr. Schendl Emil ügyvéd által képviselt pancsovai népbank javára Jovánovics Miklós ellen 1088 kor. s jár. erejéig 1896 évi szeptember hó 17-én foganatosított kielégítés végrehajtás útján felült foglalt és 780 koronára becsült következő ingóságok, u. m. butorok, nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésnek az alibunári kir. járásbírószék 1898. évi V. 137/10 számú végzése folytán 1088 kor. tőkekövetelés, ennek 1895. évi október hó 12-ik napjától járó 6% kamatai, erejéig Számoson adós házában leendő eszközésére 1901. évi szeptember hó 25-ik napjának d. e. fél 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Alibunárott, 1901. évi aug. hó 30. napján.

Galantai Ferenc,

kir. bír. végrehajtó.

1-1

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

4564. sz.
1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság az előterjesztett kérelem folytán Fischer Jakab javára 457 kor. 60 fill. 27 kor. 80 fill. már megállapított 19 kor. 90 fill. jelenlegi és még felmerülő költségek kiegyenlítése végett az 1881: 60 t. cz. 144 §-a alapján s 146. §. és 156. §-a értelmében Sevremov Zsiva perlaszi lakos ellen az ezen tkvi. jbiróság területén Perlasz községében fekvő és a perlaszi 2688. sz. tkvben felvett: 1) 494. sz. ház és 686 □-öl házhelyre 625 kor. 2) II. d. 258 hrsz. 1 hold szántóra 155 kor. 3) V. d. 495 hrsz. 3 hold kaszálónak a Sevremov Zsiva nevében álló 1/6 részére 924 kor. 25 fill. 4) 68 hrsz. 600 □ öl kettre 152 kor. 5) 56 hrsz. 400 □-öl szőlőre 208 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. bíróság mint tkvi. hatóság hivatali helyiségében 1901. évi okt. hó 3-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ügy a tkv. hivatalban mint Perlasz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékként értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon 1901 évi július 13-án a kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál.

Szikszay,

kir. jbiró.

1-1

3849. sz.
1901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbírószék mint tkvi. hatóság az előterjesztett kérelem folytán Bosch József t-szigeti lakos javára 450 kor. tőke, annak 1900 évi szept. hó 3-ól járó 5% kamata 122 kor. 60 fill. s 22 kor. 70 fill. már megállapított 19 kor. 80 fill. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Bosch József t-szigeti lakos ellen az ezen kir. jbiróság területén Tor-Sziget községében fekvő és a t-szigeti 2643 sz. tkvben foglalt: 1) I. d. 142 hrsz. 1 hold szántóra 224 kor. 2) III. d. 179 hrsz. 4 hold szántóra 896 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tor-Sziget községében a kir. jbiróság mint tkvi. hatóság hivatali helyiségében 1901. évi október hó 7-ik napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ügy a tkvi. hivatalban mint Tor-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatk fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, készpénzben vagy óvadékként értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon a kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál 1901. évi június 14-én.

Szikszay,

kir. jbiró.

1-1

4998. sz.
1901. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság az előterjesztett kérelem folytán öz. Taycevic Katalin javára 41 kor. 78 fill. tőke s ennek 1895. évi június 20-tól járó 5% kamata, 146 kor. 94 fill. és 13 kor. már megállapított 13 kor. 30 fill. és 11 kor. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. 60. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében kk. Susák Péter farkasdi lakos ellen az ezen kir. jbiróság területén Farkasdi község határában fekvő és a farkasdi 1310 sz. tkvben felvett: 1) I. d. 42 hrsz. 2 hold 400 □ öl szántóra 885 kor. 2) II. d. 43 hrsz. 1300 □ öl szántóra 168 kor. 3) III. d. 42 hrsz. 2 hold 656 □ öl szántóra 371 kor. 4) IV. d. 42 hrsz. 1 hold 320 □ öl szántóra 301 kor. 5) V. d. 42 hrsz. 2 hold 1297 □ öl kaszálóra 847 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Farkasdi községében 1901. évi október hó 24-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ügy a tkvi. hivatalban, mint Farkasdi községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatk fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy óvadékként értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon 1901. évi augusztus 9-én a kir. járásbírószék mint tkvi. hatóságnál.

Szikszay,

kir. jbiró.

1-1

4591. szám.
1901. tk.

Árverési kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság Arsenov Arkadia perlaszi lakosnak kisk. Jankov Lyuba farkasdi lakos ellen 131 kor. 30 fill. tőke, követele s járulékaik kielégítés e céljából folytatott végrehajtási ügyében az Agucsveszku Péter román-écskai lakos által törvényes időn belül beadott utóajánlati kérvény folytán az 1821. tkvi. 1901 sz. árverési hirdetmény mint egyszersmind árverést rendeli végzés alapján foganatosított árverésnek hatályon kívül helyező s a mellett az ezen kir. jbiróság területén Perlasz községében fekvő és a perlaszi 3245 számú tkvben foglalt: 1) 307 hrsz. 17 hold 1250 □-öl kaszálónak a kisk. Jankov Lyuba álló 1/4 részén 1287 kor. 50 fill. 2) 307 hrsz. 5 hold 1483 1/2 □-öl kaszálónak az azon 1/4 részén 271 kor. becsárban az újabb árverést elrendeli az 1881: évi 60 t. cz. 147 §-a alapján, s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. jbiróság mint tkvi. hivatali helyiségében 1901. évi november hó 14-ik napjának d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, a tkvi. hivatalban.

1) Kikiáltási ár a becsár.
2) Ezen árverésen a fenti ingatlanok az utóajánlattevő által nyert 1140; illetve 365 koronán alól eladatk nem fognak.
3) Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, készpénzben, vagy óvadékként értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon a kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál 1901. évi július 23-án.

Szikszay,

kir. jbiró.

1-1

12978. sz.
1901. tkvi.

Czarina Szilárdnak Bene József elleni 1200 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Czarina Szilárdot bresztováci lakos javára 1200 korona tőke, ennek 1901. évi május 23-tól járó 6% kamatai 17 kor. 30 fill. eddigi 16 kor. jelenlegi s a megfelmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144 §-a alapján s 146 §-a értelmében Bene József mint adós és kk. Momirov Jelena bresztováci lakos mint társtulajdonos ellen a bresztováci 791 sz. tkvben foglalt: 1) I. d. 45 hrsz. 1⁵⁸³ hold I. oszt. szántóra 319 kor. 2) II. d. 45 hrsz. 1⁵⁸³ hold I. oszt. szántóra 358 kor. 3) III. d. 45 hrsz. 1⁵⁸³ I. oszt. szántóra 340 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Berezstócz községében 1901. évi szeptember hó 26-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ügy a tkvi. hivatalban mint Berezstócz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog adatni.

3) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 31 kor., 90 fillér, 35 kor. 80 fill. és 34 koronát készpénzben, vagy óvadékként értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni. Pancsován, 1901. évi július hó 18-án.

Pavlovics,

k. t. bíró.

1-1

Szép lakás

a „holdvilág“-hoz czimzett vendéglő sarokházában, (volt Perné-féle utcza lakás) szeptember hó 1-étől, esetleg azonnal is, bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a mellett levő házbán.

Fritzsche úrnál.

1-1

TROPON-SÜTEMÉNYEK a legízesebbek és a legágyúak.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jóízű teasütemény, nagy fehérsége tartalmazó fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táplálóból a közönséges kétszersülnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegok számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy fehérségtartalma miatt a cukorhajosok legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerertárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. Röder és Társa,** osztr. magy. Tropon- és tápliszty-gyárai

Dr. Lúszló Frigyes, Budapest, VI., Gyár-u. 7.

Klosterneuburg-Bécs.

10-3

Nyom. Wittgischlager C.-nál Pancsován.